

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IŽDO ĮSTATYMO NR. I-712 10¹
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS
ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS EKSPLOATAVIMO
NUTRAUKIMO FONDO ĮSTATYMO NR. IX-466 PRIPAŽINIMO NETEKUSIU
GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS BIUDŽETO SANDAROS
ĮSTATYMO NR. I-430 3 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS
RESPUBLIKOS BRANDUOLINĖS ENERGIJOS ĮSTATYMO NR. I-1613 32
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 13¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS
EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO ĮSTATYMO NR. VIII-1661 4 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS ĮMONĖS
IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS DARBUOTOJŲ PAPILDOMŲ
UŽIMTUMO IR SOCIALINIŲ GARANTIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1541 12
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠOJO
SEKTORIAUS ATSKAITOMYBĖS ĮSTATYMO NR. X-1212 2 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO 2002 M. GEGUŽĖS 30 D. NUTARIMO
NR. IX-912 „DĖL REZERVINIO (STABILIZAVIMO) FONDO NUOSTATŲ
PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTŲ (TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
TAP Nr. 19-1520 TAIS Nr. 19-11206**

2019-10-07 Nr.NV-2796

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį Konstitucijai, įstatymams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. *Dėl Valstybės išdo įstatymo Nr. I-712 10¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto* (toliau - Išdo įstatymo projektas):

1.1. Projektų Aiškinamojo rašto 1 p. nurodyta, kad teikiamais Išdo įstatymo projektu ir Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo projektu (toliau – Seimo nutarimo projektas) siekiama pradėti kaupti lėšas *giluminiam* atliekynui įrengti ir *ilgaamžėms* radioaktyviosioms atliekoms sutvarkyti. Atsižvelgiant į tai, kad remiantis Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo plėtos programos, patvirtintos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 23 d. nutarimu Nr. 1427, 18 ir 19 p. *trumpaamžės* atliekos būtų talpinamos į *paviršinį* atliekyną bei siekiant teisinio reguliavimo aiškumo, Išdo įstatymo projektu keičiamo Valstybės išdo įstatymo 10¹ str. 1 d. nuostatoje aiškiai nurodytina, kad rezervinio (stabilizavimo) fondo tikslas - kaupti valstybės piniginius išteklius, reikalingus *ilgaamžėms* radioaktyvioms atliekoms tvarkyti. Šiuo aspektu tikslintinos ir Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“ projektu (toliau

– Seimo nutarimo projektas) keičiamų Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų (toliau – keičiami Fondo nuostatai) 2, 6¹, 6², 7, 7¹, 8, 9.4, 9¹ p.

1.2. Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 7 str. 2 d. nustato, kad išskirtinių aplinkybių nustatymą ir atšaukimą inicijuoja Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, parengdama pranešimą dėl išskirtinių aplinkybių ir pateikdama kontrolės institucijai jį tvirtinti kartu su atnaujintu ekonominės raidos scenarijumi, o išskirtinės aplinkybės *laikomos nustatytomis ar atšauktomis*, kai kontrolės institucija *paskelbia* išvadą dėl susidariusios arba numatomos padėties atitikties išskirtinių aplinkybių sąvokai pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 nuostatas ir pateikia išvadą dėl ekonominės raidos scenarijaus tvirtinimo. Atsižvelgiant į tai, keičiamo Valstybės išdo įstatymo 10¹ str. 1 d. atsisakytina perteklinės ir klaidinančios nuostatos „ir jas paskelbus įstatymų nustatyta tvarka“. Šiuo aspektu tikslintini ir keičiamų Fondo nuostatų 2, 6² ir 9.1 p.

2. Dėl Seimo nutarimo projekto:

2.1. Seimo nutarimo projektu keičiamų Fondo nuostatų 6² p. tikslintinas šiais aspektais: 1) siekiant teisinio aiškumo nurodytina, kad išskirtinės aplinkybės atšaukiamos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka; 2) atskleistina, kaip būtų kaupiamos Rezervinio (stabilizavimo) fondo (toliau – Fondas) lėšos tais metais, kai išskirtinės aplinkybės atšaukiamos, t. y. po jų atšaukimo iki metų galo; 3) Aiškinamajame rašte pateiktinas pagrindimas, kodėl po išskirtinių aplinkybių atšaukimo giluminiam atliekynui įrengti ir radioaktyvioms atliekoms tvarkyti kaupiamos tik lėšos, nurodytos keičiamų Fondo nuostatų 5.1 – 5.6 p.; 4) lingvistine prasme tikslintina keičiamų Fondo nuostatų 6² p. antroji pastraipa, jos pradžią dėstant taip: „Atkūrus iki išskirtinių aplinkybių nustatymo buvusią sukauptą Fondo lėšų sumą <....>“.

2.2. Keičiamų Fondo nuostatų 9¹ p. nuostatos pagrindimas teisinio reguliavimo proporcingumo principo kontekste pateiktinas Aiškinamajame rašte, t. y. pateiktini argumentai, kodėl Fondo lėšos, reikalingos valstybės biudžeto išlaidoms finansuoti nustačius išskirtines aplinkybes Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo nustatyta tvarka, galėtų būti naudojamos keičiamų Fondo nuostatų 9.2 ir 9.3 p. nurodytiems įsipareigojimams vykdyti (grąžintinai), o Fondo lėšos, kaupiamos giluminio atliekymo įrengimui ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymui - negalėtų būti naudojamos šiems tikslams.

2.3. Siekiant teisinio reguliavimo aiškumo ir atsižvelgiant į Valstybės išdo įstatymo 10¹ str. 4 d. (tam tikrų metų Fondo lėšų dydis pagal šaltinius nustatomas Fondo lėšų sąmatoje, kurią Vyriausybė teikia Seimui tvirtinti *kartu su Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu*) bei Biudžeto sandaros įstatymo 18 str. 1 d., Seimo nutarimo projektas pildytinas nuostatomis, nustatančiomis, kurių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektui būtų taikomos Seimo nutarimo projekto nuostatos.

3. Dėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymo Nr. IX-466 pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – IAE fondo įstatymo projektas):

3.1. IAE fondo įstatymo projekto 2 str. 2 d. tikslintina šiais aspektais: 1) joje vartotina vieninga „lėšų likučio“ sąvoka, arba skirtingų sąvokų „lėšų likutis“ ir „sąskaitų likutis“ vartojimas pagrįstinas Aiškinamajame rašte, tuo pačiu aiškiai atskleidžiant, kokios lėšos pervedamos į valstybės biudžetą, o kokios - perduodamos Energetikos ministerijai; 2) nurodytina, kokiam asignavimų valdytojui priskirtina Ignalinos programos administravimo

Lietuvoje programa, kurioje būtų apskaitomas Fondo lėšų likutis; 3) siekiant teisinio aiškumo bei atsižvelgiant į Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo 2 str. 1 d., nurodytina, kad Fondo lėšų likutis gali būti naudojamas finansuoti tik Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo veikloms, suplanuotoms Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstituciniame veiklos plane ir galutiniame Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo plane.

3.2. Atsižvelgiant į Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymo 7 str. 4 d., tikslintina AE fondo įstatymo projekto 2 str. 4 d., joje nurodant, koks ataskaitų rinkinys turimas mintyje.

4. *Dėl Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo Nr. VIII-1661 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto* (toliau – IAE nutraukimo įstatymo projektas):

Atsižvelgiant į tai, kad Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo įstatymo (toliau – keičiamas IAE nutraukimo įstatymas) paskirtis - nustatyti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo *nutraukimo teisinius pagrindus*, o jo 4 str. skirtas reguliuoti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo *finansavimo teisinius santykius*, IAE nutraukimo įstatymo projekto 1 str. keičiamo IAE nutraukimo įstatymo 4 str. 1 d. tikslintina, aiškiai nustatant, iš kokių *kitų* įstatymuose numatytų *finansavimo šaltinių* finansuojamas Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas. Atsižvelgiant į IAE fondo įstatymo projekto 2 str. 2 d. nuostatą, remiantis kuria Fondo lėšų likutis apskaitomas Ignalinos programos administravimo Lietuvoje programoje, į Įstatymų projektų Aiškinamajame rašte pateiktą paaiškinimą, kad artimiausiu metu bus pastatyti atliekynai, skirti trumpaamžėms radioaktyvioms atliekoms galutinai sudėti, kam bus reikalingas finansavimas, taip pat į Iždo įstatymo projekto nuostatas, remiantis kuriomis rezervinis (stabilizavimo) fondas bus naudojamas radioaktyviųjų atliekų atliekynui įrengti ir radioaktyviosioms atliekoms tvarkyti, manytina, kad keičiamo IAE nutraukimo įstatymo 4 str. 1 d. pildytina valstybės biudžeto ir rezervinio (stabilizavimo) fondo finansavimo šaltiniais.

5. *Dėl Energetikos įstatymo Nr. IX-884 13¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto*: šio projekto 1 str. tikslintinas, remiantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr.1R-298, 82 p., atsisakant perteklinės šio straipsnio 2 d.

Teisės grupės vyresnioji patarėja

Ieva Peciukonienė